

ผลการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียน กองทุนการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

EFFECT OF IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION IN EDUCATION FUND
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF KAMPHAENG PHET PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ยุทธนา พันธุ์มี*
Yutthana Punmee*

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University
*Corresponding email: Yutthana.edu@gmail.com

ผลการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนกองทุนการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

EFFECT OF IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION IN EDUCATION FUND SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF KAMPHAENG PHHET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ยุทธนา พันธุ์มี*

Yutthana Punmee*

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

*Corresponding email: Yutthana.edu@gmail.com

Receives: 22 July 2024, Revised: 13 September 2024, Accepted: 15 September 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นของผู้บริหาร ครู และชุมชน พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และศึกษาผลการใช้ หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ สำหรับการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะสื่อสารภาษาไทย กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ครู ผู้บริหาร และนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-6 โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ, แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยตาม แนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน, แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจต่อ กิจกรรมการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติที่ทดสอบค่าทีแบบอิสระ

ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโละโคะ อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า จังหวัดกำแพงเพชร เป็นโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร ครู ผู้บริหาร จำนวน 7 คน นักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-6 จำนวน 79 คน เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ม้งปกากะญอ มีความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการ สื่อสารภาษาไทย สำหรับหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.54) และผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการ สื่อสารภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.51)

คำสำคัญ: โครงการกองทุนการศึกษา, ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา, นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

Abstract

This study aimed to study and analyze the current situation, issues, and needs of school administrators, teachers, and the community, develop a local curriculum based on the Ban Lolo wisdom with the participation of network partners, and study the effects of using the local curriculum based on Ban Lolo wisdom for instruction to develop Thai communication skills. The target group included teachers, administrators, and primary school students from grades 1-6, selected through group cluster sampling. The research tools included a local curriculum based on Ban Lolo wisdom, a lesson plan to develop Thai communication skills according to bilingual/multilingual approaches using the mother tongue as a base, an academic achievement test, and a satisfaction survey for instructional activities. Data analyzed statistics employed percentage, mean, standard deviation, and independent t-test.

The research findings were as follows Ban Nong Dan School, Ban Lolo branch, located in the Khlong Wang Chang National Park area in Kamphaeng Phet Province, is a remote highland school. There were seven teachers and administrators and 79 students from grades 1-6, all of whom were Hmong and Karen (Pga K'nyau) ethnic groups. They expressed a need for the development of instruction to improve Thai communication skills. The local curriculum based on Ban Lolo wisdom, developed with network partner participation, was aligned with the Thai language learning area of the 2008 Basic Education Core Curriculum (revised in 2017), and was rated at the highest level overall (mean=4.53, S.D.= 0.54). The academic achievement comparison of the Thai communication skills of students from grades 1-6 before and after learning showed a statistically significant improvement at the .05 level. Additionally, the evaluation of satisfaction toward the bilingual/multilingual learning activities using the mother tongue as a base was also rated at the highest level overall (mean=4.51, S.D.=0.51).

Keywords: Educational Fund Project, Enhancing the Quality of Education Management, Ethnic Minority Students

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 57 วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติไว้ว่ากำหนดให้รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งในการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา พบประเด็นสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา คือ คุณภาพและโอกาสของผู้เรียนมีสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของคุณภาพและโอกาสของผู้เรียนกล่าวคือ โรงเรียนขนาดเล็ก (โรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน ประมาณ 19,000 โรงเรียน) ในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีแนวโน้มมีจำนวนมากขึ้นในทุกปีอย่างต่อเนื่อง เกิดปัญหาอุปสรรคในการ

บริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือที่ ศธ.02137/14727 ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2562) ทั้งนี้ปัจจุบันปีการศึกษา 2566 จังหวัดกำแพงเพชร มีโรงเรียนขนาดเล็ก 117 แห่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรทั้ง 2 เขต ซึ่งโรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโล๊ะโคะ อำเภอโกสัมพีนคร เป็นหนึ่งในโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการพิจารณาให้อยู่ในโครงการโรงเรียนกองทุนการศึกษา

โครงการกองทุนการศึกษา เป็นโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เมื่อปี พ.ศ. 2555 โดยมีพระราชประสงค์ที่จะพระราชทานเงินส่วนพระองค์จำนวนหนึ่งมาใช้เพื่อพัฒนาการศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้าง "โรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม" เพื่อสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง โครงการนี้ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก (ศูนย์คุณธรรม, 2561) แม้ว่าโครงการกองทุนการศึกษาจะประสบความสำเร็จ แต่ยังมีช่องว่างที่ต้องศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนกองทุนการศึกษา ถือว่าเป็นพันธกิจหลักสำคัญของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ในการพัฒนาครูให้มีความรู้สมรรถนะวิชาชีพ พร้อมทั้งสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมด้านการศึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความเข้มแข็งตามบริบทเชิงพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ทั้งนี้เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2566 คณะผู้วิจัยร่วมรับฟังรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโล๊ะโคะ โดยนางสุมิตรา กลิ่นบุบผา รองผู้อำนวยการโรงเรียน ต่อท่านรองคณบดี พลเอกกัมปนาท รุดดิษฐ์ ร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการจังหวัดกำแพงเพชร ในการติดตามตรวจเยี่ยมโรงเรียนกองทุนการศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร ทำให้ทราบถึงแนวทางการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพด้วยแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติจริงตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ คุณภาพครู คุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการ และ 5 กลยุทธ์คือ การพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม การพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ และการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพ (สุมิตรา กลิ่นบุบผา, 2566) ซึ่งพบว่าปัญหาของการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา คือ ควรพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาไทยของนักเรียนเนื่องจากเป็นนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง และปกากะญอ ทุกคนซึ่งการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสมจะส่งผลการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ได้ดีมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

โรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโล๊ะโคะ เป็นโรงเรียนที่อยู่พื้นที่อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า ซึ่งจัดอยู่ในถิ่นกันดารและยังเป็นพื้นที่สีแดงตามประกาศของรัฐบาล ไม่มีน้ำประปา ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีบ้านพัก ชาวบ้านและนักเรียนกลุ่มเป็นชาติพันธุ์ม้ง ปกากะญอ ที่มีภาษา ประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อที่ฝังแน่นมายาวนาน ในด้านการจัดการศึกษาของ นักเรียนชั้นอนุบาล ถึง ประถมศึกษาปีที่ 2 ขาดทักษะการสื่อสารภาษาไทย และในระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 ต้องได้รับการพัฒนาอย่างมาก อันเป็นเป้าหมายการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย เพื่อจะใช้เป็นสื่อกลางหรือสะพานในการเรียนรู้รายวิชาอื่น ๆ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมประเพณีความเป็นไทยที่เกิดจากความรัก พร้อมทั้งรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นความชาติพันธุ์ของตนเอง

ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจที่พัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอนและนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยอันจะเป็นการยกระดับการศึกษาของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในความเป็นไทยพร้อมกับรักษาและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ พัฒนาคุณภาพครู คุณภาพผู้เรียน และการบริหารจัดการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นของผู้บริหาร ครู และชุมชนโรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโละโคะ
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
3. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ สำหรับการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนกองทุนการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยแบ่ง 3 ขั้นตอน 1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นของผู้บริหาร ครู และชุมชนบ้านโละโคะ 2. พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) และ 3. ศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย (ฟัง พูด อ่าน เขียน) กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย คณะครู ผู้บริหาร และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโละโคะ อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2566 ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - มีนาคม 2567

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นของผู้บริหาร ครู และชุมชน โรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโละโคะ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์รายงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน ปีการศึกษา 2565 โครงการกองทุนการศึกษา การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา (ณัฐพงษ์ เพราแก้ว, 2561) แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรตามรูปแบบของทาบ (Hilden Taba, 1962), และ ADDIE models (Dick and Carey, 1978) การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ (วรรณมา เทียนมี, 2563) การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

1.2 การสัมภาษณ์คณะครู ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่บริการของโรงเรียนบ้านหนองแคน สาขาบ้านโละโคะ มีประเด็นสำคัญ 1. ผลการจัดการศึกษา 2. การบริหารจัดการศึกษา 3. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4. ผลการตรวจประเมินการประกันคุณภาพ

1.3 ลงพื้นที่ศึกษาบริบทสถานศึกษา สังเกตการเรียนการสอน บริบทชุมชนบ้านโละโคะ โดยมีประเด็นสำคัญ 1. โครงสร้างงานและการบริหารสถานศึกษา 2. แนวการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 และ 3. บริบทชุมชนท้องถิ่น จำนวนประชากร อาชีพ เชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2560) มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน รายงานประกันคุณภาพการศึกษา การยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนกองทุนการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยตามแนวทางแบบทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน เพื่อจัดทำร่างหลักสูตร

2.2 สัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยการระดมสมอง (Focus group discussion) เพื่อออกแบบพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย วันที่ 25 พฤศจิกายน 2566 ณ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2.2.1 แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ผู้นำชุมชน นักเรียน อาจารย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 16 ท่าน

2.2.2 เครื่องมือวิจัย แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิสัยทัศน์ ปรัชญา จุดมุ่งหมาย วิธีการเรียนการสอน คุณลักษณะผู้เรียน

2.2.3 วิธีดำเนินการ 1. แจงแนวทางการยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนโดยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ เพื่อพัฒนาการสื่อสารภาษาไทยด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ภายใต้หลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ 2. การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของตนเองผ่านการเล่าเรื่อง จากปราชญ์ชาวบ้าน ครู ผู้บริหาร ผู้นำชุมชนบ้านโละโคะ 3. ระดมสมองร่วมกันของชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ครู ผู้บริหาร นักเรียน คณาจารย์ เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ ประกอบด้วย วัฒนธรรมประเพณี พิธีกรรม อาชีพ แหล่งท่องเที่ยว อาหาร การแต่งกาย กำหนดวิสัยทัศน์ ปรัชญา จุดมุ่งหมาย และคุณลักษณะของผู้เรียน 4. สรุปสาระสำคัญจากการระดมสมองเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ ไปสู่ห้องเรียน ประกอบด้วย ภูมิปัญญาท้องถิ่น สาระสำคัญของหลักสูตร โครงสร้างการจัดการเรียนรู้ แผนผังการจัดการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา แบบบันทึกผลการจัดทำโครงสร้างรายวิชา และแนวทางการนิเทศ ติดตามและประเมินผล 5. นำเสนอและร่วมกันวิพากษ์ร่างหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ โดยผู้บริหาร คณะครู คณาจารย์ และนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข และจัดนำเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้

2.3 ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3.1 แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ด้านการวัดประเมินผล ด้านการเรียนการสอนภาษาไทย จำนวน 7 ท่าน โดยการนัดหมายเพื่อสัมภาษณ์และให้ข้อเสนอแนะ

2.3.2 เครื่องมือวิจัย แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ประกอบด้วย 1. ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ 2. ด้านการจัดทำหลักสูตรความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ 3. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 4. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน/แหล่งการเรียนรู้ 5. ด้านการวัดผลการประเมินผล การเรียนรู้ และ 6. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) และคำถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.3.3 วิธีดำเนินงาน 1. นำส่งร่างหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ และแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะทางไปรษณีย์ 2. ประชุมออนไลน์ระดมสมอง เพื่อประเมินความเหมาะสมและรับฟังข้อเสนอแนะ โดยมีผลประเมินภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.54) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า 1. ด้านการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.52) 2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.54) 3. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน/แหล่งการเรียนรู้เหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.49) 4. ด้านการวัดผลการประเมินผล การเรียนรู้เหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.56) และ 5. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.56)

โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1. ควรกำหนดตัวชี้วัดของหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ 2. ควรจัดทำสื่อเนื้อหาหรือแบบเรียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบการเรียนการสอน และ 3. ควรมีแบบประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ทักษะการสื่อสารภาษาไทยของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ สำหรับการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะสื่อสารภาษาไทยการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาไทย มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย (ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ภายใต้หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560)

3.1.1 แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย 1. คณะครู ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโละโคะ อำเภอโกสุมพินคร จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 8 ท่าน 2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จำนวน 79 คน เป็นนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง และปกากะญอที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ได้มาโดยการแบ่งกลุ่มโรงเรียนกองทุนการศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่ม

3.1.2 เครื่องมือการที่ใช้ในงานวิจัย ประกอบด้วย 1. หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้าน
โล๊ะโคะ 2. แผนการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างทักษะการสื่อสารภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6
ตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน 3. แบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน 4. แบบสอบถามความพึงพอใจ

3.1.3 วิธีดำเนินการวิจัย 1. รูปแบบการทดลองแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบ
ก่อนและหลังทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design) ซึ่งมีแบบแผนการทดลอง (รัตนะ บัวสนธ์,
2551) 2. การดำเนินการทดลองขั้นต้นในการจัดการเรียนการสอนเพื่อทักษะการสื่อสารภาษาไทยฟัง พูด อ่าน
เขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน แบบหนึ่งต่อ
หนึ่ง (One to One Test) โดยทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 คน แล้วรวบรวมข้อมูลมา
วิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไข 3. ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มย่อย (Small Group Testing) ในการจัดการเรียนการ
สอนเพื่อทักษะการสื่อสารภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้
ภาษาแม่เป็น จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ 4. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน
ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร คณะครู นักศึกษา อาจารย์ และผู้แทนอุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า เพื่อเตรียมความพร้อม
ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมค่ายวิชาการ 5. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยทำ
การทดสอบก่อนเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ตามแนวทางทวิ/พหุ
ภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน มีการเก็บคะแนนระหว่างเรียน และทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบชุด
เดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน พร้อมกับทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
6. มีการจัดกิจกรรมค่ายวิชาการ "ค่ายครูอาสาปันน้ำใจ สายใยการประถมศึกษา" ระหว่างวันที่ 25-26 ม.ค. 2567
เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทยและเชื่อมโยงทักษะอาชีพและเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียน

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.4.1 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและ
หลังเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนบ้านหนองแดน
สาขาบ้านโล๊ะโคะ โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ Dependent sample (รัตนะ
บัวสนธ์, 2551) ดังตารางที่ 1

นักเรียน กลุ่มตัวอย่าง	N	df	คะแนน เต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	ค่าวิกฤต
				$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ป.1	20	19	50	21.95	4.97	37.61	7.23	15.26	1.724
ป.2	12	11	25	20.30	1.16	23.00	0.94	12.65	1.782
ป.3	8	7	15	7.88	1.25	14.50	0.53	13.49	1.894
ป.4	8	7	20	9.00	1.31	13.88	0.83	12.25	1.894
ป.5	13	12	20	5.76	2.08	16.84	1.62	22.17	1.782
ป.6	18	17	20	6.06	2.82	16.65	2.42	14.75	1.739

* ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ภายใต้หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.4.2 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการฟังการพูดภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโละโคะ โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ Dependent sample (รัตนะบัวสนธิ์, 2551) ดังตารางที่ 2

นักเรียน กลุ่มตัวอย่าง	N	df	คะแนน เต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	ค่าวิกฤต
				$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ป.1	20	20	10	2.71	2.44	6.81	2.65	7.54	1.724
ป.2	12	11	10	2.55	1.04	5.91	1.04	7.43	1.782
ป.3	8	7	10	3.38	1.30	7.25	1.39	6.68	1.894
ป.4	8	7	20	9.00	1.31	13.13	1.13	7.51	1.894
ป.5	13	12	20	6.25	1.66	11.33	1.33	9.36	1.782
ป.6	18	17	20	10.56	1.50	13.72	1.80	7.95	1.739

* ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาทักษะการฟังการพูดที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ภายใต้หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ศึกษาความพึงพอใจของคณะครู ผู้บริหาร และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 86 คน ที่มาต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย (ฟัง พูด อ่าน เขียน) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับเกณฑ์ในการแปลค่าระดับความคิดเห็น (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.51$, S.D.=0.51) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ 1. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน/แหล่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.69$, S.D.=0.46)

2. ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.53) 3. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.51) ด้านการจัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.58) และ 5) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.58)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นของผู้บริหาร ครู และชุมชนโรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโละโคะ พบว่า โรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโละโคะ อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร เป็นโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร มีระบบสาธารณูปโภคไฟฟ้าโซล่าเซลล์ ประปาภูเขา ไม่มีสัญญาณเครือข่ายโทรศัพท์ ซึ่งมีบริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม เส้นทางเป็นไหล่เขาลาดชัน ระยะทาง 79 กิโลเมตร จากโรงเรียน ถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2520 ปีการศึกษา 2566 มีผู้บริหาร คณะครู จำนวน 7 คน จัดการศึกษาระดับอนุบาลชั้นปีที่ 2 และอนุบาลชั้นปีที่ 3 และระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-6 จำนวน 79 คน ซึ่งนักเรียนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ปกาเกอญอ และเป็นโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) มีสาระสำคัญดังนี้

ปรัชญา: อนุรักษ์และสืบสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ

วิสัยทัศน์: จัดการเรียนรู้เสริมทักษะ รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ

จุดมุ่งหมาย 1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ 2. ผู้เรียนสามารถบอกถึงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ 3. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์คุณค่าประโยชน์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินชีวิต 4. ผู้เรียนสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และ 5. ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านเกิดตนเอง

คุณลักษณะผู้เรียน: มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ: 1. วัฒนธรรมประเพณี 2. พิธีกรรม 3. อาชีพ 4. แหล่งท่องเที่ยว

5. อาหาร และ 6. การแต่งกาย

แผนผังการจัดการเรียนรู้: ประกอบด้วย หัวข้อภูมิปัญญาท้องถิ่น ตัวชี้วัด เนื้อหา/สาระการเรียนรู้ แกนกลาง เป้าหมาย กิจกรรมการเรียนรู้ บูรณาการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

โครงสร้างการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย (รายวิชาเพิ่มเติม) ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 (จำนวน 40 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา) วิชาภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ (บูรณาการวิชาภาษาไทย) จำนวน 40 ชั่วโมงต่อปี (สัปดาห์ละ 1 ชม.)

คำอธิบายรายวิชา ชื่อวิชา ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ (บูรณาการวิชาภาษาไทย) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การเขียน การฟัง การดู การพูด และหลักการใช้ภาษา สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3 จำนวน 40 ชั่วโมง ต่อปีการศึกษา และคิดเป็น หน่วยกิต จำนวน 1 หน่วยกิต

แผนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทางทวิ/พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน บูรณาการเรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโล๊ะโคะ หัวข้อ วัฒนธรรมประเพณี พิธีกรรม อาชีพ แหล่งท่องเที่ยว อาหาร และการแต่งกาย

มีผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโล๊ะโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.53$, S.D.=0.54)

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโล๊ะโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) มีรายละเอียดดังนี้

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ภายใต้หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโล๊ะโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีคะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 79 คน และคณะครู ผู้บริหาร จำนวน 7 คน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.51$, S.D.=0.51)

อภิปรายผลการวิจัย

การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนกองทุนการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยได้นำพระราชโองบายด้านการศึกษามาแนวทางในการพัฒนางาน มีรายละเอียด ดังนี้

1. สภาพความต้องการจำเป็นโรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโล๊ะโคะ อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร คือ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารไปสู่การเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเทคนิควิธีการสอนที่มีความน่าสนใจเหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ที่จะส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน และรักในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง โดยครูผู้สอนและจากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ส่งผลให้หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโล๊ะโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) สามารถนำไปใช้ปฏิบัติการในชั้นเรียน กับการบูรณาการเรียนการสอนกับแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันยังคงอัตลักษณ์ ได้แก่ วัฒนธรรมประเพณี พิธีกรรม อาชีพ แหล่งท่องเที่ยว อาหาร และการแต่งกาย ตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจึงทำให้ผลการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ วณิชพัฒน์ (2561) ที่พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา

การดำรงชีวิต เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและสามารถช่วยพัฒนามนุษย์ทั้งทางวัตถุและจิตใจ ด้วยเหตุที่ ภูมิปัญญาที่มีคุณค่ามหาศาลจึงทำให้การศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศตระหนักถึงความสำคัญและบูรณา การภูมิปัญญามาใช้อย่างสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน

2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากความร่วมมือของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) มีสาระสำคัญเป็นที่ยอมรับของภาคีเครือข่าย ดังนี้ ประชญา คือ “อนุรักษ์และสืบสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านโละโคะ” วิสัยทัศน์ คือ “จัดการเรียนรู้เสริมทักษะ รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ” จุดมุ่งหมาย ประกอบด้วย 1. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ 2. ผู้เรียนสามารถบอกถึงการอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะ 3. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์คุณค่าประโยชน์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินชีวิต 4. ผู้เรียนสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต 5. ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ ในภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านเกิดตนเอง และมีคุณลักษณะผู้เรียน คือ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการ กำหนดหัวข้อ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามกรอบหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวะลักษณ์ มหาชัย (2565) สถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาหลักสูตรได้เองภายใต้ กรอบของหลักสูตรแกนกลาง ครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้าน จึงจำเป็นที่เราจะต้องมีการเตรียมการ ให้พร้อม มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3. ผลการนำหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากความร่วมมือของภาคีเครือข่าย กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) ไปสู่การปฏิบัติเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนกองทุนการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอำเภอแก่งเพชร เขต 1 เป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตร ชัย พรหมารักษ์ (2564) ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐานร่วมกับวิธีการสอน ภาษาโดยเน้นภาระงาน จำนวน 5 แผน ๆ ละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนความสามารถด้านการฟังการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่ เป็นฐานร่วมกับวิธีการสอนภาษาโดยเน้นภาระงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียน บ้านหนองแดน สาขาบ้านโละโคะ สูงขึ้นเพราะแนวทางการจัดการเรียนการสอนเป็นการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นักเรียนคุ้นเคยและผนวกกับการผสมผสานระหว่างการใช้ภาษาถิ่นและภาษาไทยควบคู่กัน พร้อมทั้งการใช้สื่อประกอบการสอนที่เห็นภาพชัดเจนและสื่อความหมายของการใช้ภาษาตามแนวทางทวิ/พหุ ภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน อีกทั้งการจัดกิจกรรมค่ายวิชาการ “ค่ายครูอาสาปันน้ำใจ สายใยการประถมศึกษา”

เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาของโรงเรียนกองทุนการศึกษา 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง 2. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงแข็งแรง 3. มีอาชีพมีงานทำ และ 4. เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย โดยเน้นภาษาไทยจึงส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้และมีความสนุกสนานจึงทำให้ผลการเรียนรู้และความพึงพอใจ โดยครูผู้สอนและนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ได้ร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ทำให้ทราบถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทผู้เรียนที่เป็นนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ และควรออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติมเทคนิค สื่อ และบริบทชุมชนใกล้ตัวผู้เรียน อันจะเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์หรือสมรรถนะของผู้สอนมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนกองทุนการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเกิดจากการทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่ายอันเนื่องมาจากความรักความศรัทธาในวิชาชีพ ก่อให้เกิดมิตรภาพความผูกพันในการทำงานร่วมกัน เพื่อสนองงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา

องค์ความรู้จากการวิจัยสู่การพัฒนา

1. ทราบถึงแนวทางการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สถาบันผลิตครู ชุมชนท้องถิ่น ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายปลายทาง คือ ผู้เรียน ซึ่งจากการนำหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะไปสู่การปฏิบัติการเรียนการสอนโดยคณะครู และนักศึกษาร่วมกันพบว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยได้เป็นอย่างดี เพราะส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและได้รู้จักความเป็นมาด้านต่าง ๆ ของชุมชนท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจ และคณะครูตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยที่จัดนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาอื่น ๆ

2. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ จากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) สู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย โดยการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโละโคะกับการศึกษารายวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิถีชีวิตเรื่องราวใกล้ตัวนักเรียนส่งผลถึงความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปในทิศทางที่ดี ทำให้สถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีหลักสูตรท้องถิ่นอันจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่กำหนดแนวทางการเรียนการสอน ช่วยให้ครูสามารถวางแผนและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาทักษะ ความรู้ และคุณธรรมของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

3. จากการดำเนินงานตามกระบวนการวิจัยที่ผ่านมาทำให้สถานศึกษา ผู้บริหาร คณะครู และคณาจารย์ นักศึกษาวางแผนร่วมกันเพื่อกำหนดให้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน ภายใต้หลักสูตรท้องถิ่นภูมิปัญญาบ้านโละโคะ โดยเชิญ

วิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาถ่ายทอดความรู้พัฒนาทักษะตลอดจนการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางขยายผลต่อยอดไปสู่โรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา หรือนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีบริบทพื้นที่ คล้ายคลึงกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ควรมีการศึกษาถึงแนวทางการนำแนวคิดการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางทวิ/พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักศึกษาวิชาชีพครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Program Learning Outcomes : PLOs) ซึ่งนักศึกษาส่วนหนึ่งมีถิ่นฐานบ้านเกิดภูมิลำเนาที่มีนักเรียนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ใน 5 อำเภอ จังหวัดตาก ประกอบด้วย อำเภออุ้มผาง อำเภอพบพระ อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด และอำเภอท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 และสอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ที่บริการวิชาการของมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดจากรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน กับรูปแบบหรือเทคนิคการเรียนการสอนแนวอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้การค้นพบมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

2. ควรออกแบบพัฒนางานวิจัยที่มีการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์เชิงลึกที่ครอบคลุมเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน สู่การบูรณาการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ฉัตรชัย พรหมมารักษ์. (2564). ภาษาแม่กับการเสริมสร้างทักษะการฟังและทักษะการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์. *วารสารวิจัยศิลปวิทยาการลุ่มน้ำโขง*, 5(2), 53-67
- ณัฐพงษ์ เพราแก้ว. (2561). *การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา*. วารสาร มจร พุทธศาสตร์ปริทรรศน์, 7(3), 44-58.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2552). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- วรรณา เทียนมี. (2563). *แนวทางทวิ/พหุภาษา โดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ศูนย์คุณธรรม. (2561). *รายงานโครงการกองทุนการศึกษา*. สืบค้น 16 พฤศจิกายน 2566, จาก <http://www.moralcenter.or.th>

- ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2561). *วิธีสอนทั่วไป (Method of Teaching)*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- ศิระลักษณ์ มหาชัย. (2565). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 5(2), 168-185.
- สุมิตรา กลิ่นบุบผา. (2566). รายงานการดำเนินงานโรงเรียนกองทุนการศึกษาประจำการศึกษา 2566. กำแพงเพชร: โรงเรียนบ้านหนองแดน สาขาบ้านโล๊ะโคะ.
- สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี. (2562). *โครงการกองทุนการศึกษา*. สืบค้น 16 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://www.thaimediapr.com/โครงการกองทุนการศึกษา>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *การจัดการเรียนรู้เชิงรุก*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อรณี จริยาพจน์งาม. (2564). *การพัฒนาหลักสูตรดิจิทัลการฝึกอบรมครูเพื่อการจัดการศึกษาตามแนวทาง ทวิ/พหุภาษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน*. สืบค้น 16 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://www.edusandbox.com>
- Dick, W., & Carey, L. (1978). *The Systematic Design of Instruction*. New York: HarperCollins.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development and Theory and practice*. New York: Harcourt, Brace & World.